Adroddiad Blynyddol Cydymffurfiaeth Safonau'r Iaith Gymraeg 2023/24

Cyflwyniad

Mae gan Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (SAYH) ddyletswydd gyfreithiol i gydymffurfio â Safonau'r Iaith Gymraeg fel y gosodwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg yn yr Hysbysiad Cydymffurfio a gyhoeddwyd ar 30ain o Fedi 2016.

Mae Safonau'r iaith Gymraeg 155, 161 a 167 yn gosod gofyniad ar SAYH i gyhoeddi'r adroddiad blynyddol hwn sy'n cynnwys gwybodaeth am sut y mae'r sefydliad wedi cydymffurfio â Safonau'r Iaith Gymraeg a gynhwysir yn yr Hysbysiad Cydymffurfio.

Uchafbwyntiau

Y prif uchafbwynt ar gyfer y cyfnod adrodd hwn yw'r cynnydd sylweddol a wnaed mewn gwella'r swm o wybodaeth ar gael yn awr yn y Gymraeg, yn enwedig ar ein gwefan.

Mae gwelliannau busnes penodol eleni yn cynnwys:

- Mae pob adran o fewn SAYH, ar y cyd â Rheolwr Datblygu'r Iaith Gymraeg, wedi dechrau gweithredu Cynlluniau Gweithredu Safonau'r Iaith Gymraeg. Mae'r Cynlluniau Gweithredu hyn yn cynorthwyo adrannau mewn sicrhau bod yr holl staff yn ymwybodol o ofynion penodol Safonau'r Iaith Gymraeg mewn perthynas â'u maes busnes. Mae'r Cynlluniau Gweithredu hefyd yn galluogi adrannau i fonitro eu lefel o gydymffurfiaeth â Safonau Iaith Gymraeg perthnasol.

- Mae prosesau a dulliau o gofnodi dewis iaith yn y man cyswllt cyntaf wedi cael eu hadolygu i sicrhau cydymffurfiaeth â Safonau Iaith Gymraeg perthnasol.

- Mae ffurflenni datganiad tyst a thystiolaeth ddigidol wedi cael eu cyfieithu i'r Gymraeg ac wedi cael eu cyhoeddi yn ein Llawlyfr Gweithrediadau ochr yn ochr â fersiynau Saesneg y ffurflenni.

- Mae cyfarwyddyd newydd wedi cael ei gyhoeddi ar fewnrwyd staff y SAYH (Yr Hyb) yn cynghori staff ar sut i ddiweddaru eu llofnodion e-bost i fformat dwyieithog.

- Ymgynghorwyd â gwasanaethau heddlu Cymru i ganfod eu dewisiadau iaith.

- Mae dogfennaeth cyllid wedi'i hanelu at y cyhoedd wedi cael ei ddiweddaru i fersiynau dwyieithog.

- Mae cydnabyddiaethau e-bost awtomataidd wedi'u hanelu at y cyhoedd wedi cael eu diweddaru i fod yn ddwyieithog.

- Cafodd ein "Hadolygiad achos o ben i ben - Chwefror 2024: Trais yn erbyn menywod a merched" ei gyhoeddi yn y Gymraeg yn ogystal â'r Saesneg.

- Mae taflenni apeliadau tystion a ddefnyddir yng Nghymru wedi cael eu diweddaru i fod yn ddwyieithog ac mewn fformat sy'n gallu cael ei ddefnyddio'n gydradd gan staff SAYH sy'n siaradwyr Cymraeg a'r rhai sydd ddim.

- Cafodd fideo yn y Gymraeg sy'n manylu ar sut i wneud cwyn i SAYH ei gynhyrchu i ddathlu ymgyrch "Defnyddia dy Gymraeg" 2023 ac mae ar gael nawr trwy wefan SAYH.

- Mae'r gyllideb ar gyfer cyfieithiadau iaith Gymraeg wedi cael ei hadolygu a'i chanoli er mwyn osgoi dyblygu a chydgyfeirio ag amcanion strategol.

- Mae gwybodaeth ar lefel unigolyn o sgiliau iaith Gymraeg yn cael ei chasglu nawr yn ystod proses recrwitio SAYH.

- Trefnwyd bod ffurflenni datblygiad personol SAYH ar gyfer staff ar gael yn y Gymraeg.

- Mae'r polisi Iechyd a Diogelwch wedi cael ei gyfieithu a'i ddarparu i staff yn y Gymraeg.

Mae uchafbwyntiau eraill y flwyddyn hon yn cynnwys:

- Adborth cadarnhaol gan ddefnyddwyr gwasanaeth sy'n siarad Cymraeg sydd wedi gallu defnyddio'r iaith Gymraeg yn eu hymwneud â SAYH.

- Cynhelir "Siop Siarad" misol nawr trwy Teams ar ddydd Mawrth olaf pob mis. Cynhelir y digwyddiad hwn gan Reolwr Datblygu'r Iaith Gymraeg a Rhwydwaith Iaith Gymraeg y Staff. Mae'n darparu cyfle i siaradwyr a dysgwyr Cymraeg ar draws y sefydliad i ddod ynghyd i ddefnyddio/ymarfer eu Cymraeg a chyfarfod â siaradwyr a dysgwyr Cymraeg eraill.

Cwynion

Nid oes cwynion mewn perthynas â'r iaith Gymraeg wedi cael eu derbyn yn ystod y cyfnod adrodd hwn.

Swyddi a hysbysebwyd

Yn ystod y cyfnod adrodd 2023/24:

- Ni hysbysebwyd unrhyw swyddi fel rhai Cymraeg hanfodol
- Hysbysebwyd 106 o swyddi fel rhai nad oedd angen unrhyw sgiliau Cymraeg

Hyfforddiant

Yn ystod y cyfnod adrodd 2023/24 cofrestrodd 20 aelod o staff ar gyrsiau i ddysgu neu wella eu sgiliau iaith Cymraeg.

Enw'r cwrs	Nifer dysgwyr SAYH sydd wedi cofrestru
Mynediad	17
Sylfaen	2
Gloywi Iaith	1

Sgiliau Iaith Gymraeg Gweithwyr

Gofynnwyd i'r holl staff gofnodi eu lefel o sgìl iaith Gymraeg i system Rheoli Pobl y SAYH. Gofynnwyd i staff asesu lefel eu sgìl yn erbyn 5 disgrifydd:

- Lefel 0 (Dim sgìl)
- Lefel 1 (Mynediad)
- Lefel 2 (Sylfaen)
- Lefel 3 (Canolradd)
- Lefel 4 (Uwch)
- Lefel 5 (Gloywi)

Ymatebodd 285 aelod o staff i'r arolwg, sef 29% o'r holl staff. Mae dadansoddiad o’r ymatebion i’w weld isod:

Lefel sgìl	Nifer	Canran
Lefel 0	221	22%
Lefel 1	49	5%
Lefel 2	8	0.81%
Lefel 3	2	0.2%
Lefel 4	1	0.1%
Lefel 5	4	0.4%

Cafodd prosesau wedi'u gwella ar gyfer casglu gwybodaeth am sgiliau iaith Gymraeg y staff eu rhoi ar waith yn ystod y cyfnod adrodd hwn, fodd bynnag mae gweithredu'r prosesau hyn wedi'i gwblhau'n rhannol yn unig. Erbyn diwedd y cyfnod adrodd nesaf bydd y prosesau wedi cael eu gweithredu'n llawn, rydym yn disgwyl cynnwys set ddata llawn yn yr adroddiad monitro blynyddol nesaf.

Cydymffurfio â safonau cyflenwi gwasanaeth

Cyfathrebu â'r cyhoedd

Mae cyfarwyddyd wedi cael ei ddosbarthu i staff i roi cyhoeddusrwydd i ofynion y Safonau Cyflenwi Gwasanaethau a'r angen i gydymffurfio â nhw. Mae gwybodaeth ar sut i gael cyfieithiadau Cymraeg ar gael i staff drwy fewnrwyd SAYH. Mae system rheoli achosion electronig newydd wedi cael ei ddatblygu i symleiddio'r broses o gadw cofnodion, a bydd dewis iaith defnyddiwr gwasanaeth yn cael ei chadw ar y system newydd hon.

Mae'r papur pennawd a ddefnyddir gan ein swyddfa yng Nghaerdydd ar gyfer cyfathrebu ag aelodau'r cyhoedd yng Nghymru yn cynnwys datganiad dwyieithog bod croeso i ohebiaeth yn y Gymraeg neu'r Saesneg. Mae tudalen “cysylltu â ni” ein gwefan ar gael yn y Gymraeg, mae datganiad ar y dudalen hon yn egluro ein bod yn croesawu galwadau ffôn yn y Gymraeg. Ym mhob un o’n cyhoeddiadau rydym yn cynnwys datganiad ein bod yn croesawu cyswllt yn y Gymraeg. Pan fydd siaradwyr Cymraeg yn ffonio ein Canolfan Cyswllt Cwsmeriaid, maent yn clywed neges yn y Gymraeg yn cynnig gwasanaeth Cymraeg. Mae holl staff ein swyddfa yng Nghaerdydd wedi cael cyfarwyddiadau ar gyfarch pobl ar y ffôn yn y Gymraeg, mae'r wybodaeth hon hefyd ar gael ar ein mewnrwyd.

Cyhoeddir unrhyw ddeunydd cyhoeddusrwydd neu hysbysebu a gynhyrchwn i’w ddefnyddio yng Nghymru yn y Gymraeg a'r Saesneg. Wrth fynychu digwyddiadau cyhoeddus yng Nghymru, rydym yn arddangos fersiynau Cymraeg o’n taflenni, gan gynnwys y daflen “Sut i wneud cwyn: canllaw i system gwynion yr heddlu”..

Enghreifftiau o ddogfennau i’r cyhoedd rydym yn eu cynhyrchu’n ddwyieithog yw:

- Sut i wneud cwyn: canllaw i system gwynion yr heddlu
- Ffurflen gwynion
- Ffurflenni adolygu/apelio
- Adroddiad Blynyddol Monitro Safonau'r Iaith Gymraeg
- Adroddiad Effaith
- Cynllun Busnes
- Cynllun Strategol
- Pecyn Teulu (gwybodaeth i deuluoedd mewn profedigaeth)
- Taflen Hawl Dioddefwyr i Adolygu

Yn ystod y cyfnod adrodd hwn, mae gwefan newydd SAYH wedi cael ei lansio a threfnwyd bod nifer gynyddol o'n tudalennau gwefan ar gael yn y Gymraeg. Lle mae tudalennau gwe ar gael yn y Gymraeg, dangosir hyn trwy ddefnyddio'r gair “Cymraeg” ar frig y dudalen.

Nid oes gan SAYH bresenoldeb ar Facebook. Mae ein negeseuon safonol ar X (pan yn berthnasol i Gymru yn unig) yn cael eu trydar yn ddwyieithog. Mae'r holl staff wedi cael gwybod am y gofyniad i ateb yn y Gymraeg unrhyw negeseuon cyfryngau cymdeithasol a dderbynnir yn y Gymraeg.

Arwyddion

Mae unrhyw arwyddion a godir yng Nghymru yn ddwyieithog, er enghraifft byrddau apêl tystion. Mae cyfieithu testun ar gyfer arwyddion yn cael ei roi ar gontract allanol i gwmni cyfieithu.

Hyrwyddo Gwasanaethau Cymraeg

Hyrwyddir ein gwasanaethau Cymraeg drwy ein gwefan, canolfan cyswllt cwsmeriaid ac yn ein taflenni gwybodaeth.

Mae geiriad i ddangos bod aelod o staff yn siarad Cymraeg ar gael ar ein mewnrwyd i aelodau staff sy'n siarad Cymraeg eu copïo a'u gludo i'w llofnodion e-bost.

Mae bathodynnau a chortynnau gwddf sy'n dangos y logo “Siarad Cymraeg” ar gael i aelodau staff sy'n siarad Cymraeg ac sy'n dymuno eu gwisgo.

Cydymffurfio â Safonau Llunio Polisi

Hysbyswyd yr holl staff o'r gofyniad i ystyried y Gymraeg wrth lunio polisïau newydd ac adolygu polisïau presennol. Mae ein ffurflenni Asesiad o’r Effaith ar Gydraddoldeb yn annog staff i ystyried yr iaith Gymraeg ac yn fodd i nodi unrhyw effeithiau cadarnhaol neu negyddol a nodir. Bydd ein Rheolwr Datblygu’r iaith Gymraeg newydd yn cynorthwyo staff i sicrhau bod y Gymraeg wedi cael ei hystyried yn briodol o fewn ein polisïau, prosiectau a mentrau newydd a bod cyfleoedd i bobl ddefnyddio’r Gymraeg yn cael eu cynyddu i’r eithaf.

Cydymffurfio â Safonau Gweithrediadol

Polisi Defnydd Mewnol o'r Gymraeg

Mae polisi ar sut y byddwn yn defnyddio a hyrwyddo'r iaith Gymraeg yn fewnol wedi cael ei greu ac wedi'i gyhoeddi ar ein mewnrwyd. Roedd y polisi i fod i gael ei adolygu yn ystod y cyfnod adrodd 2023/24, fodd bynnag bydd hyn yn digwydd yng nghyfnod adrodd 2024/25 nawr.

Prosesau recriwtio

Mae staff sy'n gweithio yn ein tîm Rheoli Pobl wedi cael gwybod am Safonau'r Gymraeg sy'n ymwneud â chyfathrebu yn y Gymraeg a chynnig dewis iaith i unigolion sy'n gwneud cais am rolau gyda SAYH.

Cofnodi Gwyliau Blynyddol, Absenoldebau o'r Gwaith ac Oriau Gwaith Hyblyg

Mae ffurflenni sy'n cofnodi gwyliau blynyddol, absenoldebau o'r gwaith ac oriau gwaith hyblyg ar gael yn y Gymraeg drwy ein system adnoddau dynol hunanwasanaeth ar-lein.

Polisïau Adnoddau Dynol

Mae rhai o'r polisïau adnoddau dynol y cyfeirir atynt gyda Hysbysiad Cydymffurfiaeth Iaith Gymraeg SAYH wedi'u darparu yn Gymraeg, sef:

- Ymddygiad yn y gweithle
- Rheoli perfformiad
- Absenoldeb o'r gwaith

Mae gwaith yn parhau i adolygu, cyfieithu a chyhoeddi'r polisïau canlynol:

- Iechyd a lles yn y gwaith
- Cyflogau a buddion yn y gweithle
- Patrymau gwaith

Gweithdrefnau Cwynion a Disgyblu Staff

Mae staff wedi cael canllawiau yn eu hysbysu y gallant wneud cwynion yn y Gymraeg ac y gallant ymateb yn y Gymraeg i gwynion neu honiadau a wneir amdanynt. Roedd y canllawiau a roddwyd i staff hefyd yn cynnwys:

- yr hawl i ddefnyddio'r Gymraeg mewn unrhyw gyfarfodydd am gŵyn a wnaed ganddynt yn y Gymraeg
- yr hawl i ddefnyddio'r Gymraeg mewn unrhyw gyfarfodydd ynghylch cwyn neu honiad a wneir yn eu herbyn
- yr hawl i gael eu hysbysu yn y Gymraeg o ganlyniad cwyn neu honiad yn eu herbyn.

Rhwydwaith Staff yr Iaith Gymraeg

Mae Rhwydwaith Iaith Gymraeg SAYH (y Rhwydwaith) yn grŵp gwirfoddol sy'n cynnwys aelodau o staff sy'n siarad Cymraeg ac yn ddysgwyr Cymraeg yn ogystal ag aelodau o staff nad ydynt efallai'n siarad unrhyw Gymraeg ond sydd â diddordeb cadarnhaol yn yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru.

Pwrpas y Rhwydwaith yw:

- hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg yn y gweithle,
- cefnogi darparu gwasanaethau iaith Gymraeg i'r cyhoedd
- gweithredu fel grŵp ymgynghorol a chyfaill beirniadol i SAYH wrth ddatblygu polisïau, gweithdrefnau, prosiectau a mentrau newydd a all effeithio ar siaradwyr a dysgwyr Cymraeg

Yn ystod y cyfnod adrodd 2023/2024 mae'r Rhwydwaith wedi ymgymryd â'r gweithgareddau canlynol i gefnogi'r Gymraeg yn SAYH:

- cynhaliodd y dathliad Diwrnod Rhwydweithio Staff SAYH blynyddol a digwyddiad hybrid a gynhaliwyd ar-lein ac yn Swyddfa Caerdydd. Mynychodd uwch swyddog o Swyddfa Comisiynydd y Gymraeg i roi sgwrs fer ar rôl Comisynydd y Gymraeg ac i esbonio sut mae Safonau'r Iaith Gymraeg yn effeithio ar fusnes SAYH.

- darparodd dair sesiwn codi ymwybyddiaeth ar gyfer Rhaglen Gynghreiriaeth SAYH. Cwmpasodd y sesiynau brofiadau byw siaradwyr Cymraeg, gan adnabod iaith wahaniaethol, cwrteisi ieithyddol a sut i fod yn gydymaith i siaradwyr a dysgwyr Cymraeg. Darparodd y cymdeithion oedd yn cymryd rhan yn y rhaglen adborth cadarnhaol iawn a gwnaethant roi newidiadau cadarnhaol yn eu bywyd gwaith ar waith i hyrwyddo ymwybyddiaeth o'r iaith a'r diwylliant Cymraeg, er enghraifft gan ddiwygio ymatebion e-bost mewnol awtomataidd i fod yn ddwyieithog fel cwrteisi i staff sy'n siarad Cymraeg.
- darparodd adborth ar ddatblygiad polisïau SAYH
- hyrwyddodd yr ymgyrch Defnyddia dy Gymraeg
- dathlodd Ddydd Gŵyl Dewi

Rhagor o Wybodaeth / darparu adborth

I gael rhagor o wybodaeth am gydymffurfiaeth SAYH â safonau'r iaith Gymraeg, neu os hoffech roi rhywfaint o adborth adeiladol i ni ynglŷn â'n gwasanaethau Cymraeg, cysylltwch â'n Rheolwr Datblygu'r Iaith Gymraeg, Catherine Baldwin: catherine.baldwin@policeconduct.gov.uk

Cyhoeddwyd Medi 2024

© Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (2024)

OGL Trwyddedir y cyhoeddiad hwn dan delerau Trwydded Llywodraeth Agored v3.0 oni bai lle nodir yn wahanol.

Nid yw hyn yn cynnwys deunydd ar y wefan hon fel deunydd sy'n perthyn i drydydd partïon. Rhaid cael caniatâd i ddefnyddio deunydd o'r fath gan ddeiliaid yr hawlfraint dan sylw.

I gael rhagor o wybodaeth am ein gwaith neu i ofyn am yr adroddiad hwn mewn fformat arall, gallwch gysylltu â ni mewn nifer o ffyrdd:

Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (SAYH)
10 South Colonnade Canary Wharf Llundain E14 4PU
Ffôn: **0300 020 0096**
E-bost: **enquiries@policeconduct.gov.uk**
Gwefan: **www.policeconduct.gov.uk**
Neges destun: **18001 020 8104 1220**

We welcome telephone calls in Welsh
Rydym yn croesawu galwadau ffôn yn y Gymraeg

CUSTOMER SERVICE EXCELLENCE® CSE